

Класифікація, номенклатура та діагностика ґрунтів

Класифікація ґрунтів

☞ **Класифікація** — це поділ ґрунтів на групи за їх найважливішими генетичними показниками, ознаками, властивостями, родючістю та використанням. Для створення складних класифікацій аналізуються знання про походження, зародження, розвиток, формування й еволюцію ґрунтів, їх ознаки, властивості, родючість і використання. При цьому використовуються результати досліджень просторових особливостей ґрунтового покриву, впливу факторів й умов ґрунтоутворення на розвиток ґрунтових режимів і процесів.

Як класифікують ґрунти?

При складанні класифікацій враховуються дані дослідження реакції середовища, рівня залягання підґрунтових вод, мінералогічний, хімічний і гранулометричний склад ґрунтів і материнських порід. Застосовуються й результати вивчення кількості різних речовин у ґрунтах, закономірності розміщення їх у просторі, родючість й особливості їх використання. Так, просторові зональні особливості поширення ґрунтового вкриття знайшли своє відображення в класифікаційних системах у назвах арктичних, тундрових, тайгових, поліських, лісостепових, степових, сухостепових, напівпустельних, пустельних, субтропічних і тропічних ґрунтів.

Характер атмосферного зволоження місцевості, глибина залягання підґрунтових вод і розміщення на елементах рельєфу покладені в основу поділу ґрунтів на автоморфні, напівгідроморфні та гідроморфні.

A close-up photograph of a person's hands holding a small amount of dark, moist soil. The hands are positioned over a patch of green grass. The background is slightly blurred, showing more grass and a hint of a person's leg in a red shirt. The text is overlaid on the left side of the image.

В Україні основна таксономічна одиниця класифікації – це тип ґрунту, який характеризується:

- однотипністю надходження органічних речовин, їх перетворення та розкладання;**
- однотипністю комплексу процесів розкладання мінеральної маси та синтезу мінеральних та органо-мінеральних новоутворень;**
- однотипним характером міграції та акумуляції речовин;**
- однотипним складом ґрунтового профілю;**
- однотипною спрямованістю заходів по підвищенню родючості ґрунтів.**

На території України утворились різні типи ґрунтів. Їх розподіл на рівнинах підпорядковується закону широтної зональності (змінюються з півночі на південь).

Типи ґрунтів України (основні)

	Регіон	Вміст гумусу у %	Заходи меліорації	Культури
Дерново- підзолисті	Полісся	до 2	Осушення, вапнування	Картопля, горох, жито
Сірі лісові	Лісостеп, південні регіони Полісся	2-3	Боротьба з ерозією, вапнування	Більшість с/г культур
Чорноземи	Лісостеп, степ	4-8	Зрошення, боротьба з ерозією	Більшість с/г культур
Каштанові	Причор- номор'я	3-4.5	Зрошення, гіпсування	Виноград, кавун

Номенклатура та діагностика ґрунтів

НОМЕНКЛАТУРА – це назва ґрунтів відповідно з їх ознаками, властивостями, генетичними особливостями й родючістю та розташуванням у класифікації. В основу номенклатури ґрунтів увійшли їх давні народні назви. Найяскравішими народними найменуваннями ґрунтів є такі як підзоли, чорноземи, солончаки, солонці, лучні, болотні.

ДІАГНОСТИКА - це сукупність ознак і властивостей ґрунтів, за якими вони знайдені, розпізнані й визначені в природі та віднесені до певної класифікаційної таксономічної одиниці. При діагностуванні ґрунтів використовуються показники, що встановлюються за кліматичними, гідрологічними та біологічними умовами. Застосовуються й ознаки та властивості ґрунтів, які встановлені при польових морфологічних і лабораторних дослідженнях.

Види ґрунтів

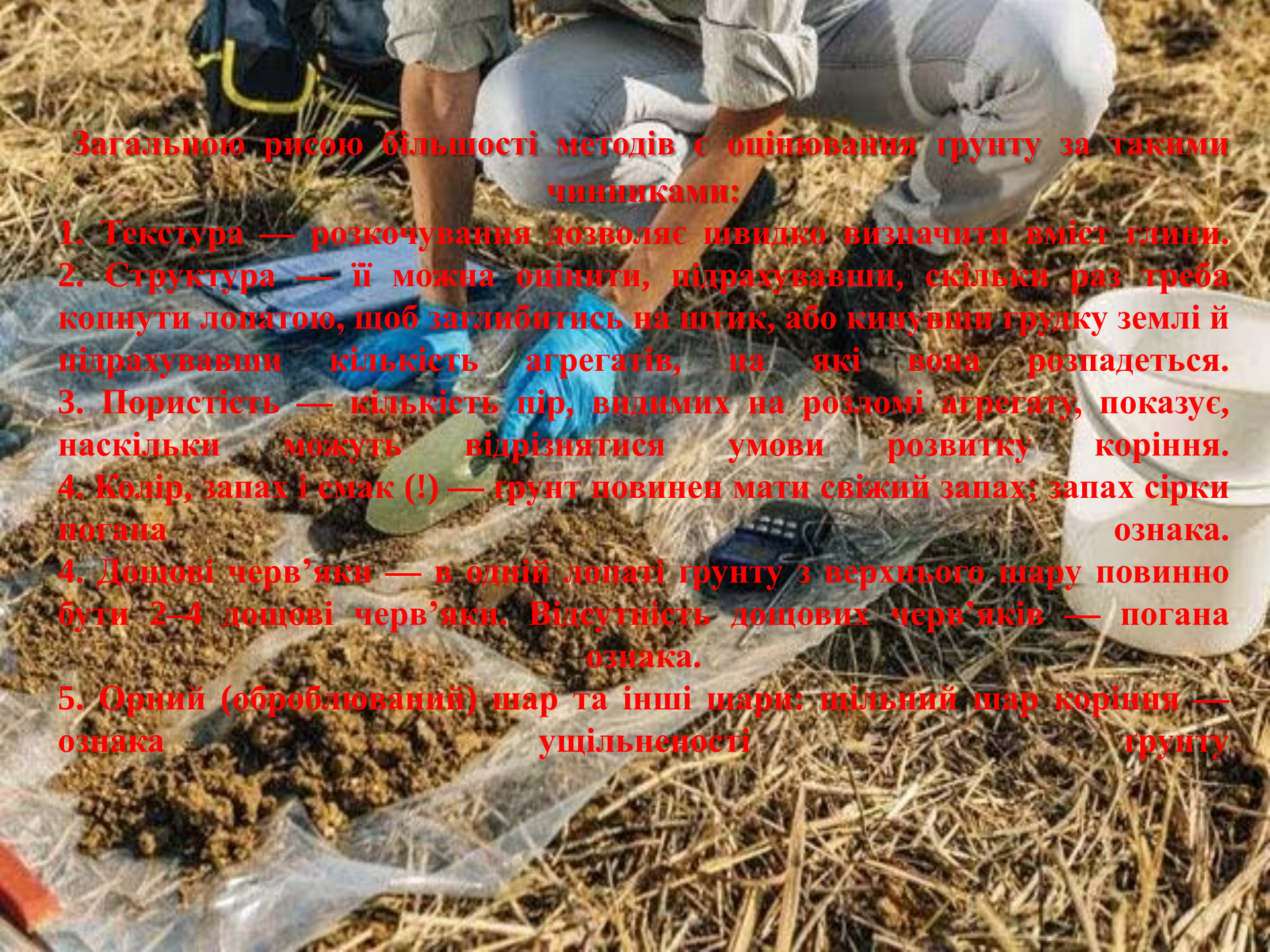
Види ґрунтів, що існують на території України:

- Піщані;
- Глинисті;
- Кам'янисті;
- Торф'яно-Болотні;
- Супіщані;
- Суглинкові.

Діагностика ґрунтів як та для чого проводиться?

Для визначення класифікації ґрунтів використовується їх діагностика. Для неї враховується ознаки ґрунтів, які можуть відповідати класифікаційним підрозділам. Ці ознаки визначають завдяки обстеженням ґрунтового профілю та аналізом.структури ґрунтів. Якщо цього не достатньо, то робиться глибокий аналіз на склад гумусу, хімічних елементів тощо. Вивчення гідротермічного режиму ґрунтів треба для визначення окремих типів та підтипів. Для діагностики сільськогосподарських ґрунтів треба, окрім морфологічних даних, ще агрофізичні та агрохімічні аналізи

Загальною рисою більшості методів є оцінювання ґрунту за такими чинниками:

- 1. Текстура — розкочування дозволяє швидко визначити вміст глини.**
- 2. Структура — її можна оцінити, підрахувавши, скільки раз треба копнути лопатою, щоб заглибитись на штик, або кинувши грудку землі й підрахувавши кількість агрегатів, на які вона розпадеться.**
- 3. Пористість — кількість пір, видимих на розломі агрегату, показує, наскільки можуть відрізнятися умови розвитку коріння.**
- 4. Колір, запах і смак (!) — ґрунт повинен мати свіжий запах; запах сірки погана ознака.**
- 4. Дощові черв'яки — в одній лопаті ґрунту з верхнього шару повинно бути 2–4 дощові черв'яки. Відсутність дощових черв'яків — погана ознака.**
- 5. Орний (оброблюваний) шар та інші шари: щільний шар коріння — ознака ущільненості ґрунту**

The background of the image consists of flowing, draped fabric in shades of blue and yellow, creating a dynamic, wavy pattern. The blue fabric occupies the upper left and central portions, while the yellow fabric flows from the bottom right towards the center.

Дякую
за увагу